

BIONICA UMANĂ: TRANSUMANISM SAU DISENSIUNE BIOETICĂ

Sinan Andronic¹, Valeria Fetescu²

Conducător științific: Ion Banari¹

¹Catedra de filozofie și bioetică, USMF „Nicolae Testemițanu”, Chișinău, Republica Moldova

²Facultatea de Inginerie Mecanică, Industrială și Transporturi, Universitatea Tehnică a Moldovei, Chișinău, Republica Moldova

Introducere. Progresele rapide în bionică și bioinginerie deschid noi posibilități pentru existența umană, dar necesită o analiză interdisciplinară pentru a înțelege impactul asupra corpului și valorilor fundamentale. Apar provocări etice legate de identitate, echitate și limitele condiției umane în context bioetic. **Scop.** Analiza literaturii de specialitate pentru a identifica impactul inovațiilor de optimizare a condiției omului asupra identității umane și dilemele etice create de integrarea bionicii în corpul uman. **Material și metode.** Lucrarea se bazează pe revizuirea literaturii de specialitate și pe analiza studiilor de caz privind implanturile neurale și alte inovații în domeniul optimizării umane sub aspect bioetic. Bibliografia a fost cercetată în baze de date științifice precum PubMed, NCBI și Google Scholar. Au fost aplicate metodele analizei, hermeneutică și comparativă. **Rezultate.** Avansările în bionică, precum implanturile neurale și protezele, restabilesc funcții și depășesc limite biologice, dar ridică probleme de identitate personală, expuse prin paradoxul Navei lui Tezeu. Aceste tehnologii pot crea o elită tehnologică și accentua inegalitățile sociale, creând noi forme de segregare și discriminare și modificând percepția de sine și relațiile sociale, deși transumanismul promovează îmbunătățirea umană prin biotehnologii. Studiile arată impact asupra capacităților psihologice și sociale, cerând redefinirea identității umane și reglementări etice stricte pentru protecția demnității și echității. **Concluzii.** Bionica și transumanismul oferă oportunități semnificative pentru îmbunătățirea vieții, dar impun dezbateri etice și reglementări clare pentru a proteja identitatea și demnitatea umană. Echilibrul între progres și valori fundamentale este esențial în era augmentării tehnologice. **Cuvinte-cheie:** transumanism, bioinginerie, bionică, bioetică, identitate.

HUMAN BIONICS: TRANSHUMANISM OR BIOETHICAL DISSENT

Sinan Andronic¹, Valeria Fetescu²

Scientific adviser: Ion Banari¹

¹Department of Philosophy and Bioethics, *Nicolae Testemițanu* University, Chișinău, Republic of Moldova

²Faculty of Mechanical, Industrial and Transport Engineering, Technical University of Moldova, Chișinău, Republic of Moldova

Introduction. Rapid advances in bionics and bioengineering open new possibilities for human existence but require interdisciplinary analysis to understand their impact on the body and core values. Ethical challenges arise concerning identity, equity, and the limits of the human condition within a bioethical framework. **Objective.** Review of the specialized literature to identify the impact of innovations enhancing the human condition on identity and the ethical issues arising from integrating bionics into the human body. **Material and methods.** The paper is based on a review of specialized literature and analysis of case studies about neural implants and other innovations in human enhancement from a bioethical perspective. The bibliography was researched using scientific databases such as PubMed, NCBI, and Google Scholar. Analytical, hermeneutic, and comparative methods were applied. **Results.** Advances in bionics, such as neural implants and prosthetics, restore functions and surpass biological limits but raise personal identity issues illustrated by the Ship of Theseus paradox. These technologies may create a technological elite and exacerbate social inequalities, generating new forms of segregation and discrimination while altering self-perception and social relationships, although transhumanism promotes human enhancement through biotechnology. Studies reveal impacts on psychological and social capacities, calling for a redefinition of human identity and strict ethical regulations to protect dignity and equity. **Conclusion.** Bionics and transhumanism offer significant opportunities for life enhancement but require ethical debates and clear regulations to protect human identity and dignity. Balancing technological progress with fundamental values is essential in the era of human augmentation. **Keywords:** transhumanism, bioengineering, bionics, bioethics, identity.